

»Otroški božič« – letos že v oktobru

6. in 7. oktobra 2006 je v prostorih velesovskega samostana v Adergasu potekal seminar Otroški božič, ki ga je slovenska mreža ASPnet Unescovih šola sprejela kot posvojeni spomenik. Udeležence in organizatorja seminarja je s svojim obiskom počastila Ljudmila Novak, poslanka Evropskega parlamenta. V svojem pozdravnem nagovoru je poudarila, da je božič častitljiv praznik starih vrednot, ki nikoli ne bodo zastarale ne v evropskem ne slovenskem prostoru.

O božičnem času, času miru, s posebnim poudarkom na vzgoji naše mlade generacije, je spregovorila pisateljica prof. Berta Golob. Doma in v svetu priznani poznavalec jaslic p. dr. Leopold Grčar je razgrnil široko paleto najznačilnejšega pojava božičnega časa – jaslic z ozirom na njihov nastanek in razvoj s poudarkom na vzgojnem pomenu. Njegovo predavanje sta uvedla in sklenila sopranistka Marta Močnik Pirc in kitarist Ravi Shrestha. Domače jaslice v slovenski tradiciji s sveto družino v votlini iz drevesne korenine v hribčku iz mahu, pastirji, ki kurijo ogenj, in njihovo čredo in tremi kralji s kamelo ter sporočilom Gloria in excelsis Deo je postavil Blaž Močnik. Prvi slovenski šolski minister dr. Peter Vencelj je potegnil paralele med praznovanji božiča v katoliški, pravoslavni in protestantski Cerkvi.

Nobenega praznika ni spremljajo toliko običajev in šeg kakor ravno božič. Nekateri od njih so povezani z bogoslužjem v cerkvi, drugi so preproste ljudske pobožnosti, tretji le veselje ob prazniku. Priprave na praznik so bile vpletene med vsakdanja opravila in so že od začetka adventa prinašale predpraznično vzdušje ..., je svoje predavanje izvajal član Društva ljubiteljev jaslic Slovenije Anton Sedej, s poudarkom na zanimivih običajih svojega kraja, tj. Železnikov.

O bogatem repertoarju božičnih pesmi in o odnosu med njihovim ljudskim in umetnim nastankom je govoril prof. Janez Močnik. Posebno pozornost je posvetil manj znanemu pesemskemu izročilu, ki je spremljalo božično, novoletno in trikraljevsko koledovanje, kar je ilustriral s kvalitetnimi zvočnimi posnetki in lastno interpretacijo ob klavirju.

Božični praznik večinoma praznujemo v krogu družine. Zato je razumljivo, da je vsako okolje razvilo svoje praznične kulinarične posebnosti (božični kruh – poprtnjak), o katerih je govorila Irena Vencelj. Dobrote božičnega praznovanja je na priložnostni razstavi predstavila Biotehniška srednja šola Kranj iz Strahinja, ki jo vodi ravnatelj Marijan Pogačnik.

Nastanek adventnega venčka in avtorskih papirnatih jaslic je z bogatim slikovnim gradivom prikazala Mateja Kozmus. Odmev božičnega časa v slovenski literaturi je predstavila prof. Daniela Močnik. Na seminarju sta sodelovali tudi učiteljici Vesna Grozaj in Marija Sente iz Hrvaškega Zagorja ter predstavili božično praznovanje na njihovih šolah. Žive jaslice v Ligojni je predstavila ravnateljica vrtca Marta Samotorčan. Na seminarju sta pokazali svoje mojstrovine Janja Lajovec, ki izdeluje figure Betlehemskih Jaslic in Alja Kump, ki slika božične motive na panjske končnice.

V kulturnem delu dvodnevnega seminarja je sodeloval tudi Komorni pevski zbor Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem. Pod vodstvom Jožefa Močnika so pevci in pritrkovalci (Janez Basej st., Janez Basej ml., Janez Močnik in Urban Močnik) izvedli glasbeni projekt Pojo, pojo zvonovi. Vse spremljave k pesmim je napisal skladatelj Janez Močnik in jih na zvonove tudi sam izvajal. Koncertni program je povezovala Beti Vreček Močnik. Koncert je bil posvečen življenjskemu jubileju skladatelja, častnega občana in upokojenega profesorja Janeza Močnika.

Gostoljubje in pomoč pri organizaciji koncerta je izkazal gospod dekan in župnik v župniji Velesovo Peter Miroslavič, generalna pokroviteljica seminarja pa je bila Občina Cerklje na Gorenjskem z županom Francem Čebuljem.

Seminar Otroški božič je bil pripravljen z namenom, da bi v vrtcih in šolah obogatili otrokovo doživljanje adventa in božičnih praznikov, za kar sta poskrbeli organizatorici Cvetka Jagodič (Humanitar Šentjur) in Daniela Močnik (Unesco klub Cerklje).

besedilo: Daniela Močnik
foto: Anton Sedej

